

torów koncernu Kruppa otrzymali: Müller i v. Bülow 12 lat, Houdremont i Jansen po 10 lat, Eberhardt i Ihn po 9 lat, Loeser 7 lat, Korschean i Lehmann 6 lat, Kupka 2 lata 10 mies., 71-letni K. H. Pfirsch, przewodniczący zgromadzenia dyrektorów Kruppa, został uwolniony.

Trybunał uznał dyrektorów zakładów Kruppa winnymi zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości. W uzasadnieniu wyroku podkreślono odpowiedzialność za straszne warunki, w jakich pracowało 72.000 robotników obcych.

W procesie IG-Farben zapadł w dniu 30 lipca wyrok, skazujący 13 spośród 23 oskarżonych na kary więzienia od 8 do 1½ roku. Dziesięciu oskarżonych uniewinniono i niezwłocznie zwolniono. Wszystkich oskarżonych zwolniono od zarzutu przygotowywania i prowadzenia wojen zaczepnych, oraz wspólnego przygotowywania planów spisku przeciw pokojowi. Wyrok opiera się na uznaniu 9 oskarżonych winnymi grabieży i plądrowania krajów podbitych, 5 oskarżonych — winnymi wprowadzania niewolnictwa i mordów masowych. Trzech podsądnych, oskarżonych o przynależność do zbrodniczej organizacji — uniewinniono

Gen. Clay zatwierdził wyrok przeciw Fryderykowi Flickowi i dwóm współskazanym dyrektorom koncernu Flicka. Będą oni odsiadywali karę w więzieniu dla zbrodniarzy wojennych w Landsberg am Lech, tym samym, gdzie

po puczu monachijskim więziony był Hitler.

W połowie lipca trybunał wojskowy sowieckiego garnizonu Berlina skazał na dożywotnie ciężkie roboty i konfiskatę mienia 14 byłych nadzorczyń obozu koncentracyjnego dla kobiet w Ravensbrück. Trzy dalsze oskarżone skazano na 25 lat ciężkich robót, jedną na 20 lat. Także i w tych wypadkach orzeczono konfiskatę mienia.

W ramach procesu przeciw naczelnemu dowództwu armii niemieckiej rozpoczęto w drugiej połowie czerwca postępowanie przeciw b. dowódcy „Legionu Condor“, który walczył przeciw republikańskiej Hiszpanii, marszałkowi Hugonowi Sperrle.

Saara. Sejm Saary uchwalił, że otrzymanie poświadczenia przynależności państwowej saarlandzkiej oznacza utratę obywatelstwa niemieckiego. Jest to ostateczny krok do faktycznego odłączenia Zagł. Saary od Niemiec.

Stosunki z Niemcami. Przewodniczący SED, Pieck i Grotewohl, odbyli podróż po Europie południowo-wschodniej; bawili w Czechosłowacji, Jugosławii, Bułgarii i na Węgrzech.

Na zjeździe holenderskiej partii socjalistycznej obecnych było dwóch delegatów SPD. — W kongresie międzynarodowej federacji związków transportowych w Oslo brały udział delegacje transportowców z Niemiec Zachodnich.

Andrzej Józef Kamiński

ZYCIE GOSPODARCZE

Ustawa o reformie walutowej w zachodnich strefach okupacyjnych. Francuscy, brytyjscy i amerykańscy komendanci okupacyjnych stref Niemiec ogłosili w dniu 20. 6. ustawę o reformie walutowej zachodnich Niemiec z terminem wejścia w życie dnia 21. 6. Nowy pieniądz nazywa się „Deutsche Mark“, składając się ze stu

fenigów. Dotychczasowa Reichsmark oraz inne waluty wydane przez władze okupacyjne tracą swoją wartość, a jedynie moneta zdawkowa oraz środki płatnicze do jednej marki zatrzymują wartość czasowo, lecz tylko w wysokości 10%. Na głowę wydawać się będzie 60 marek niemieckich, z czego 40 marek zaraz, a reszta w ciągu

dwóch miesięcy, w zamian za wymianę tej samej ilości marek starych (starych środków płatniczych). Wyżej wymienione wypłaty dokonane będą przez instytucje wydające karty żywnościowe. Stary pieniądz, który się znajduje z chwilą ogłoszenia nowo obowiązującej ustawy walutowej na terenie objętym ustawą walutową, musi być zgłoszony do dnia 26. 6. br. względnie złożony do wyznaczonych biur lub banków, gdzie go się rejestruje i wydaje zaświadczenia. Przekroczenie tego terminu pociąga za sobą utratę wszelkich roszczeń z tytułu wymiany. Co do instytucji pieniężnych obowiązują osobne przepisy. W poszczególnych krajach niemieckich mają być ogłoszone w przeciągu 6 miesięcy ustawy dotyczące rozdziału i wyrownania ciężarów, wynikłych na skutek zmian waluty.

Administracja finansów zajmie się bank krajów niemieckich, pracując z centralnymi bankami poszczególnych krajów niemieckich. Bank Krajów Niemieckich (Bank der Deutschen Länder) posiada prawo emisyjne do wysokości 10 milionów D. Mark, przy czym każdorazowo dalsze powiększenie kontyngentu emisyjnego o 1 milion D. Mark wymaga szczególnych uchwał większości w centralnej radzie bankowej.

Przy Banku Krajów Niemieckich utworzony zostanie nadto specjalny oddział, który korzystać będzie ze współpracy stałych przedstawicieli handlu, rolnictwa i przemysłu celem obserwowania wpływów i wyników ustawy waloryzacyjnej na bieg gospodarczego życia. Ustanawia się specjalną instytucję, która w okresie przejściowym osobom prowadzącym przedsiębiorstwo oraz zatrudniającym pracowników, udzielać będzie celem dokonania wypłat pewnych ilości nowych pieniędzy w zamian za złożone stare marki w wysokości 60 marek na pracobiorcę.

Bank Krajów Niemieckich przekaże pewne ilości nowych marek do dyspozycji centralnym bankom krajów niemieckich, które pieniędzmi tymi finansować będą działy gospodarki samorządowej użyteczności publicznej oraz państwowej. Finansowaniem niektórych dziedzin zajmie się też bezpośrednio Bank Krajów Niemieckich.

Należy nadmienić, iż przewiduje się wydanie około 220 marek na głowę mieszkańca Niemiec Zach., co w stosunku do okresu przed wojną światową oraz w stosunku do okresu międzywojennego stanowi około pół trzecia razy więcej. Ustawy, wprowadzające nową walutę w Niemczech, oraz przepisy wykonawcze przewidują sankcje karne za przekroczenie ustaw i utrudnianie wprowadzenia ich w życie.

Protest sowiecki i reforma walutowa we wschodniej strefie okupacyjnej Niemiec. Marsz. Sokolowski ogłosił protest przeciwko reformie walutowej, przeprowadzonej przez mocarstwa zachodnie, jako niezgodnej z uchwałami w Poczdamie, i ogłosił reformę walutową dla Niemiec wschodnich.

Od 24. 6. 1948 r. wprowadza się w obieg pieniężny w sowieckiej strefie okupacyjnej Niemiec jako prawny środek płatniczy Reichsmark i Rentenmark starego typu zaopatrzone specjalną nalepką. Wszystkie osoby, przedsiębiorstwa, zakłady i organizacje położone w wyżej wymienionej strefie okupacyjnej zobowiązane są od 24. 6. do 26. 6. łącznie znajdujące się w ich posiadaniu Reichsmark, Rentenmark oraz marki sojusznicznych władz wojskowych złożyć instytucjom kredytowym do wymiany. Monety zdawkowe w obiegu będące nie podlegają wymianie zachowując wartość nominalną i zdolność płatniczą. Począwszy od 26. 6. Rentenmark, Reichsmark i marki sojusznicznych władz wojskowych bez nalepki tracą wartość prawnego pieniądza obiegowego w so-

wieckiej strefie okupacyjnej. Nie przedłożone tracą wartość od 29. 6. br. Waloryzacja wkładów oszczędnościowych, kont bieżących oraz innych w instytucjach kredytowych sowieckiej strefy okupacyjnej jak i przeprowadzenie jej i warunki podane będą niżej.

Stara gotówka (Reichsmark, Rentenmark i marki alianckich władz okupacyjnych) wymieniana będzie w różnej relacji, i tak w stosunku 1 do 1 do 70 marek na osobę. Kwoty przewyższające 5 tys. marek na rodzinę (w rozumieniu prawa podatkowego) lub na pojedynczą osobę w wypadku nieposiadania rodziny będą sprawdzane.

Zamiana pieniędzy dokonana zostanie przy okazaniu karty żywnościowej i adnotacji instytucji. Cała gotówka w kasach przedsiębiorstw, organizacji i zakładów zamieniona zostanie jak 10 do 1 w stosunku do nowej waluty. Wkłady oszczędnościowe w instytucjach kredytowych przerachowane zostaną według stanu w 24. 6. 48 r. jak niżej: salda wkładów oszczędnościowych do 100 marek zamienione zostaną w stosunku 1 do 1,

salda do 1.000 marek jak 1 do 1 w stosunku do pierwszych 100 marek a reszta jak 5 do 1,

salda powyżej 1.000 do 5 tys. marek, pierwsze 1.000 marek jak wyżej a reszta jak 10 do 1,

kwoty powyżej 5 tys. marek przeliczone zostaną w sposób odrębny i po sprawdzeniu.

W razie posiadania przez jednostkę więcej kont w jednym lub kilku instytucjach kredytowych waloryzacja odbędzie się według kwoty wynikającej ze zliczenia wszystkich kont.

Warunki waloryzacyjne dla kont bieżących i innych kont podlegają do wysokości 5 tys. zamianie w stosunku 10 do 1 poza wypadkami szczególnymi

(pieniądze państwowe względnie instytucji uprzywilejowanych).

Kwoty przewyższające 5 tys. marek różniczkowane będą przy zamianie i to zależnie od właściciela konta. Tak salda kont niemieckich komisji gospodarczych, administracji, krajów, miast, uspołecznionych zakładów itp. wymienia się jak 1 do 1, podczas gdy np. salda kont bieżących i inne należące do Zakładów Ubezpieczeniowych waloryzują się w stosunku 5 do 1 a konta ubezpieczeń społecznych 2 do 1. W wyjątkowych wypadkach dla zabezpieczenia normalnej działalności zakładu komisje gospodarcze administracji finansowej zezwolić mogą na uprzywilejowaną waloryzację, w stosunku jednak do sum sięgających wysokości dwutygodniowego obrotu przedsiębiorstwa jak 1 do 1. Gotówka powyżej 5 tys. marek na jedną rodzinę, salda wkładów oszczędnościowych, kont bieżących i inne konta (poza uprzywilejowanymi, państwowymi itp.) zamienione będą po sprawdzeniu ich powstania. Sprawdzenia, że pieniądze te zostały uzyskane w sposób prawny, niemiecka komisja gospodarcza dokonuje według wydanych wskazówek. Dochodów dorobkiewiczów wojennych oraz dochodów uzyskanych przez spekulację nie honoruje się, podlegają one konfiskacie. Również konfiskuje się należności przestępców wojennych, fałszywów. Odnosi się to również do należności, które powstały przed 9 maja 1945 r.

Pożyczki zaciągnięte przez rządy krajów w r. 1946 nie podlegają waloryzacji i pozostają w obiegu, a oprocentowanie ich dokonuje się według warunków, które zostały ustalone przy zaciąganiu pożyczki.

Również do 9 maja 1945 r. powstałe wewnętrzne zobowiązania państwowe Niemiec oraz wszystkie długi zagraniczne Niemiec jak i zobowiązania zamkniętych banków nie są objęte re-

formą walutową. Wyjątek stanowią tu jednak kredyty udzielone gospodarstwom chłopskim na podstawie reformy rolnej, które podlegają uprzywilejowanemu traktowaniu oraz w kilku innych wypadkach. Ceny za towary i usługi, płace i pensje pracowników i robotników, emerytury, renty i stypendia nie ulegają zmianie. Niemiecka komisja gospodarcza (Hauptverwaltung Finanzen) przeprowadza reformę walutową i odpowiada za właściwe jej dokonanie. Prezesi ministrów krajów wchodzących w skład sowieckiej strefy okupacyjnej, starostowie, nadburmistrze i burmistrze odpowiadają w ramach swych kompetencji ze swej strony za właściwe przeprowadzenie reformy walutowej.

Niemiecki bank emisyjno-dyskontowy przeprowadza wymianę i waloryzację, a lista instytucji kredytowych, którym powierzono czynności waloryzacyjne, zatwierdzona być musi przez rządy krajów.

Podawanie fałszywych danych przy wykonywaniu waloryzacji podlega karze w drodze administracyjnej do wysokości 10 tys. marek w nowej walucie, a w wypadku ciężkiego przewinienia może być karane więzieniem do lat 5.

Po wprowadzeniu reformy walutowej w zachodniej strefie okupacyjnej Niemiec oraz w strefie wschodniej ustawy walutowe wprowadzone w strefach zachodnich i wschodniej wytworzyły formalną granicę obowiązujących walut powodując daleko idące zmiany natury gospodarczej. Odnosiły się one przede wszystkim do przemysłu oraz żywienia ludności. Wymiana towarowa pomiędzy zachodem a wschodem ustała, a brak żywności i surowców w obrębie wielkiego Berlina (część okupowana przez państwa zachodnie) dał się dotkliwie odczuć. Wobec tego sowiecki marszałek Sokolowski wydał zakaz przyjmowania nowej waluty wprowadzonej przez państwa anglosa-

skie i Francję, grożąc sankcjami karnymi za przekroczenie tego zakazu.

Ze swej strony komendanci amerykańscy i franc. sektora wielkiego Berlina wydali rozporządzenie dotyczące zmiany waluty również i w wielkim Berlinie.

Giełda. W momencie zaprowadzenia waluty w zachodnich Niemczech wstrzymano działanie giełdy, aby nie dopuścić do nieuzasadnionych kursów na papiery wartościowe.

Biuro patentów. Władze wojskowe Bizonii zezwoliły na utworzenie biura do zgłoszeń patentów. Będzie to instytucja tymczasowa, zabezpieczająca wynalazki do czasu ustanowienia urzędu patentowego.

Mienie żydowskie. Amerykańskie władze wojskowe zachodnich Niemiec ogłosiły, iż uznają prawo Żydów do objęcia swych byłych majątków w Niemczech. W razie jednak braku właściciela sukcesorowie dalsi nie mają prawa do objęcia pozostałego majątku, który przechodzi na I. R. S. O. (Żydowskie Stowarzyszenie Sukcesorów).

Robotnicy do Francji. W Niemczech ogłoszono dobrowolną rekrutację 25 tys. robotników do Francji.

Mienie poniemieckie za granicą. Międzynarodowa agencja reparacyjna wezwwała Szwajcarię do zlikwidowania całego mienia po Niemcach tam się znajdującego i wypłacenia jej 100 mil. franków szwajcarskich tytułem zaliczki. Do międzynarodowej agencji reparacyjnej w Brukseli wpłynęły pewne kwoty ze zlikwidowanego majątku niemieckiego w Hiszpanii.

Dania płaci Niemcom za przewóz. 80 niemieckich okrętów motorowych przewozi obecnie drzewo pomiędzy Finlandią a Danią. Należności za przewóz

pobierają Niemcy przeważnie w towarach duńskich.

Zakłady Studebacker we Frankfurcie nad Menem. Amerykański koncern automobilowy zamierza w najbliższym czasie otworzyć filię w Frankfurcie nad Menem, by po wprowadzeniu w Niemczech nowej waluty rozpocząć sprzedaż nowych samochodów.

Konieczność importu cukru do Niemiec zachodnich. Produkcja cukru zachodnich Niemiec wynosi ok. 600.000 ton, podczas gdy liczyć się należy z konsumpcją około 1.200.000 ton. Deficyt cukru więc przedstawia się poważnie.

Brak żarówek. W Bizonii daje się odczuć dotkliwy brak żarówek, gdyż produkcja pokrywa tylko 1/3 zapotrzebowania. Brak potrzebnych surowców stoi na przeszkodzie zwiększeniu produkcji.

Umiejdzynarodowienie Zagłębia Ruhry. Niektóre koła gospodarcze Niemiec wyrażają ubolewanie, że umiejdzynarodowienie Zagłębia Ruhry stać się ma rzeczywistością. Okoliczność, że przedstawiciele Niemiec zachodnich zasiadać będą w komisji kontrolnej Zagłębia, nie przedstawia większego znaczenia, gdyż wojskowe władze okupacyjne będą na razie czynnikiem decydującym.

Małe obroty handlowe Bizonii z krajami skandynawskimi. Przedstawiciele życia gospodarczego Bizonii skarżą się na upadek wymiany towarowej ze Skandynawią. Widzą oni powód w uciążliwych przepisach dewizowych zaprowadzonych przez U. S. A.

Przemiana Wilhelmshaven. Dawniejszy port wojenny Niemiec przeobraził się w miasto lekkiego przemysłu.

Michał Zakrzewski

ŻYCIE KULTURALNE

Kardynał Frings w Lourdes. Arcybiskup Kolonii kardynał Frings pojechał w końcu lipca na zaproszenie biskupa Lourdes do Francji, aby wraz z 800 innymi niemieckimi pielgrzymami wziąć udział w pierwszej niemieckiej pielgrzymce od r. 1945 do Lourdes.

Niemcy w światowym Związku Towarzystw Biblijnych. Niedawno założony Związek Ewangelickich Towarzystw Biblijnych w Niemczech został na międzynarodowym posiedzeniu w Szkocji przyjęty jednogłośnie do Światowego Związku Towarzystw Biblijnych. Na posiedzeniu tym, któremu przewodniczył biskup norweski Berggrav, Niemcy reprezentowali Niemöller i pastor Viktor Bode z Hanoweru. Amerykańskie Towarzystwo Biblijne

zużyło już 1.000.000 dolarów, ażeby zaspokoić w Niemczech zapotrzebowanie na egzemplarze biblii.

Jedność Kościołów Chrześcijańskich. Prezydent Kościoła Reformowanego we Francji dr Marc Boegner przemawiał niedawno w berlińskim kościele 12 Apostołów do słuchaczy francuskich i niemieckich. Duchowny francuski, będący jednym z pięciu prezydentów Światowej Rady Kościołów, za naczelne zadanie chrześcijan w czasie dzisiejszym uznał dążenie do jedności Kościołów, przy czym jednak ostrzegł przed uczuciowym i powierzchownym optymizmem, który stanowić może tylko przeszkodę w osiągnięciu prawdziwej i trwałej jedności.